LIBERTYN

7/9

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 2.--
per jaar

★

losse nummers:
f 0.25

★

postgiro 584802
t.n.v.
penningm. esse
humanistische
jongeren-
gemeenschap
te Hardinxveld

★

advertentie-
tarief
op aanvraag

Leest: DE VRIJDENKER

Weekblad ter verbreiding van de Vrije Gedachte.

Uitgave van Vrijdenkers Vereniging „De Dageraad" te Amsterdam.
Verschijnt wekelijks.
Abonnementsprijs: *f* 2,50 per kwartaal.

BELANGRIJK.

Voor leden van jongerenorganisaties stelt de afdeling Amsterdam van de Vrijdenkers Vereniging „De Dageraad" een beperkt aantal jaar-abonnementen tegen sterk gereduceerde prijs beschikbaar, nl. *f* 1,50 per half jaar bij vooruitbetaling.

Op te geven bij:
A. L. Meintser, Oude Waal 17, Amsterdam-C., Tel. 34016.

7e jaargang nr 9 - einde nov.'57

LIBERTYN

REDAKTIE
JOH. HARDICK
(red.sekr.)
BOB AVERES
DICK DE BOER
JOOP BOKHOVE

redaktie-adres thans weer:
spijkerstraat 42, arnhem

adm.-adres: mr. p. n. arntzeniusweg 16 te Amsterdam.

DE WERELDKAART VAN DE HONGER

Een boek over de HONGER en een enkele kanttekening daarbij

"Het valt zeer moeilijk te begrijpen hoe het mogelijk is dat dit zogenaamde hogere dier, deze heer en meester der schepping, die zoveel veldslagen tegen de natuurkrachten heeft gewonnen, er niet in is geslaagd een beslissende overwinning te behalen in zijn strijd om de bestaansmiddelen".

-.-.-.-.-.-

Zo begint de oud-voorzitter van de Wereld-voedsel-organisatie van de V.N. zijn boek over de verbreiding van de honger over onze aarde '). Zijn boek is verder een poging om op deze vraag een antwoord te geven en de weg te wijzen, die de mensheid zal moeten gaan om deze "beslissende overwinning" wèl te kunnen bevechten. - Een donkere schaduw van honger en ellende daalt bij het lezen van dit boek neer over datgene wat we ons bij atlassen en landkaarten daartoe geïnspireerd door zonnige platenboeken en reisbureau-affiches, gewoonlijk voorstellen. Het ..

schijnbaar zo nuchtere boek wordt dat tot een grote schreeuw van nood, en onwillekeurig komt ons het woord van een Multatuli in gedachten: "ik wil gelezen worden".
Allereerst betoogt de schrijver dat de honger eigenlijk tot voor kort evenals de sexualiteit, veelal is beschouwd als een onfatsoenlijke zaak.
Het praten er over was taboe, om vele redenen. Dan geeft hij een zeer verhelderende uiteenzetting over wat hij noemt het "register" van de honger: de permanente ondervoeding, de specifieke tekorten aan bepaalde voedingsstoffen en/of -vitaminen, de echte voortdurende honger en periodiek opkomende "acute" hongersnood. En daarna volgt dan de trieste geschiedenis van de honger. Van land na land vertelt hij de geschiedenis van de honger. Die steeds weer een geschiedenis blijkt te zijn van ekonomisch imperialisme van de Westerse landen, al dan niet in de vorm van kolonisatie. Vooral de gedeelten over Amerika en Azie zijn naar mijn mening bijzonder goed. Het laatste deel (de geschiedenis van de honger, door het Duitse imperialisme over West-Europa gebracht) had wellicht weg kunnen blijven, omdat het niet aktueel meer is, maar dat doet aan de indruk van het geheel niets af.
Er is wel eens de vraag gesteld, hoe het humanisme tegenover missie en zending zou moeten staan. Die vraag is vroeger wel eens terzijde geschoven als "nog niet aan de orde". Gelukkig breekt nu het besef door, dat het Westen tegenover het grote vraagstuk van de nood der wereld wél een standpunt in moet nemen, en het is toe te juichen, dat o.a. in Mens en Wereld aan deze problemen regelmatig aandacht wordt besteed. Maar met aandacht alleen zijn we er niet. Hier mag zelfs nauwelijks over worden gepraat; woorden hebben alleen zin als ze spoedig in daden worden omgezet. En... alleen daden passen hier, waarbij de oude grondgedachte van alle hulpverlening als leidend moet worden beschouwd: "snelle hulp is dubbele hulp". Dagelijks sterven mensen door ondervoeding, door talloze ziekten die het gevolg zijn van vitaminen- en andere tekorten. Volkeren komen niet tot bloei, omdat de mensen door een generaties-lange toestand van voedingstekort tot een indolente passiviteit zijn geraakt.
Laten we geen lange beschouwingen houden over dit boek. Lees het, en overweeg hoe de werkelijkheid is, die ...

1/3 welvaart

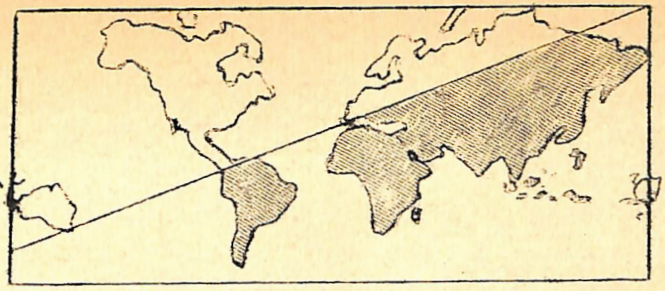

2/3 armoede

ligt opgesloten in de kreet, dat twee-derde van de mensheid hongert. We kunnen dan alleen maar hopen, dat dit boek iets mag bijdragen tot het begrip voor deze nood, en tot de bereidheid om mee te werken aan de geweldige krachtsinspanning die noodzakelijk is om de mensen, alle mensen, de levensvoorwaarden te verschaffen, waar zij krachtens hun mens-zijn recht op hebben, en die zij bij de tegenwoordige stand van de techniek kunnen hebben.
Wij hoeven niet met de schrijver in diskussie te treden over zijn visie op het Malthusianisme, over zijn stelling dat ondervoeding steeds leidt tot een hoog geboortecijfer (en niet steeds andersom, zoals men graag beweert!). Laten we begrijpen, dat er nood, geweldige nood heerst, en dat direkte hulp geboden is. Daartoe is het boek een waardevolle bijdrage.

JvO.

') Josué de Castro: "The Geography of Hunger". Vertaald als: De Wereldkaart van de Honger, Wereldbibliotheek 1956. Prijs f 10,75.

++

INFORMATIE

naar aanleiding van bovenstaande bespreking van De Wereldkaart van de Honger.

Nederlandse organisatie op dit gebied: NOVIB, sekr. Van Gaesbekestraat 12 te Voorburg Z.H.

Verkrijgbaar: Sprekerslijst, met vermelding onderwerp duur, voorwaarden etc.

Informatielektuur, o.a. WERELD-IN-FORMATIE, uitg. Novib, 4 x per jaar, f 5,-.
en WIJ, ONZE WERELD.

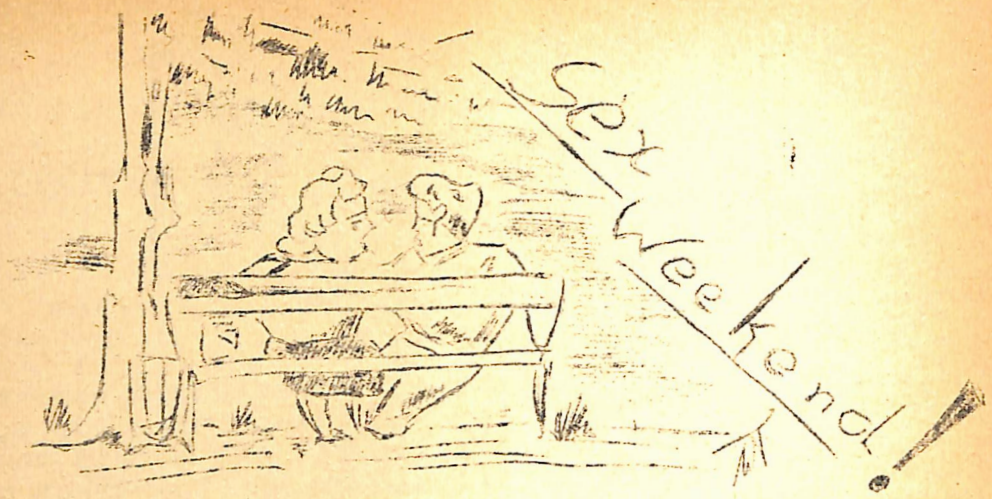

Het sex-weekend in de Lichthoek is achter de rug en laten we nog eens in gedachten de gebeurtenissen van dit weekend de revue passeren, dan kunnen we ons toch niet in alle opzichten voldaan voelen.
Oh zeker, er is veel goeds gebeurd. Het feit alleen dat een probleem als de seksualiteit op zo'n open wijze in een gezelschap van jongeren: meisjes en jongens, gehuwden en ongehuwden kan worden besproken geeft al reden tot blijdschap.
De seks-kommissie heeft in een korte en heldere syllabus een aantal praktische problemen duidelijk belicht, ze bleef met beide benen stevig op de grond staan. Dit nu kan niet van de diskussies gezegd worden. Bij de gesprekken was de syllabus uitgangspunt. Welnu, velen hadden het geschriftje slechts vluchtig doorgenomen, anderen hadden het helemaal niet gelezen.
In de gespreksgroepen werd veel getheoretiseerd en de situaties waren soms zo abstrakt, dat men zowel de ene mening als de tegenovergestelde met sukses kon verdedigen.
Het is dan ook jammer dat bij de opening slechts summiere richtlijnen werden meegegeven voor de avondbesprekingen. In een overvloed van details werd het geheel nogal onoverzichtelijk.
Na de groepsdiskussies werd een forum samengesteld, dat allerlei vragen beantwoordde, o.a. over galanterie, gelijkwaardigheid man en vrouw etc.(vervolg pag.18)

YVETTE

Het zal weinigen zijn ontgaan, dat de voordrachtskunstenares Charlotte Köhler dit seizoen een jubileumtournee langs de Nederlandse schouwburgzalen maakt.
Koningin Juliana kwam haar - verdiend - gelukwensen in de Amsterdamse Stadsschouwburg en werd met haar door de fotografen vereeuwigd op een zeer charmante foto, die als onderschrift zou kunnen dragen: wie is de koningin.
Maar dit terzijde.
De wijze waarop Charlotte Köhler in haar eentje een volle zaal weet te boeien is nog steeds, ook in deze tijd waarin men al snel iets "gewoon" vindt, wonderbaarlijk.
Zo is het ook tijdens de jubileumvoorstellingen, waar zij YVETTE van Guy de Maupassant voor het voetlicht brengt. - Misschien ligt het aan ons, maar wij kunnen over de keuze van het stuk zelf niet opgewonden zijn, ondanks de wetenschap dat Morrien er aan heeft geschaafd.
De stijl ligt ons niet. De onwaarachtigheid en de zwoele sfeer liggen er te dik op. Misschien verrassend in nieuw in De Maupassants tijd, maar nu dikwijls vervelend aandoend, ook al door de vele herhalingen, zijn de natuurschilderingen of sfeertyperingen zo men wil, tussen de "dialogen" door.
Steeds ruist er iets. Dan is het een waaier, gemaakt van alle boombladeren van het bos. Dan is het een koele ochtendwind. Maar steeds ruist het. Ook de zon en de maan geven steeds weer rivieren te zien, rood als bloed, rimpelloos, grijs als gesmolten lood, enz.
Het toppunt bereikt de schrijver in de zelfmoordscene. In een kamer, waar volgens beschrijving zeer kwistig is omgesprongen met een halve liter chloroform, laat hij de minnaar van het meisje Yvette genieten van de "geur van haar lichaam, slechts bedekt met een hemdje". - Jammer, het verhaal heeft o.i. afbreuk gedaan aan de overigens gave voordrachtavond.
Zei Charlotte Köhler tot een hoestende heer: Ja ziet u, woorden zitten in mijn hoofd als kralen aan een snoer. En elke keer als u hoest, knipt u het snoer stuk en kan ik alle kralen oprapen.

J.H.C.

IK zou wel eens willen weten

hoe, blijkens de Libertijn, ongehuwde HJG-ers aan zoveel "kennis" komen van zaken, waarover men het zich kan permitteren als ongehuwde een mening te hebben, doch waarbij men zich meestal wijselijk de beperking oplegt er over te spreken. Tot de praktijk aan de theorie is getoetst...

of sommigen zich met mij afvragen of bij de in de HJG zo enthousiaste aanpak van het sex-probleem wellicht sprake is van een iets te radicale aanpak. Misschien verklaarbaar uit het feit dat zoiets zich bijna steeds voordoet als reactie op een te lange verwaarlozing....

vanwaar komt de russiaanse schuldbekentenis-mentaliteit van zovele ambtenaren die immers - het feit ligt er - met graagte grijpen naar een ochtendblad , waarin deze zelde ambtenaren door ene gans, vol afschuw, worden geschilderd als zielloze suffe wezentjes die met hun aktetasjes vol brood onze ministeries etc bevolken.....

hoe een r.k. journalist in het oosten des lands het kan rijmen in één artikel zowel te schrijven over 'n ontstellende woningnood en de krotwoningen in een bepaalde stadswijk, die de mensen noodzaakt dicht opeengepakt te leven, zodat van een gezond gezinsleven geen sprake kan zijn... en... te waarschuwen tegen de gezinsondermijnende "heimelijke en grootscheepse akties voor geboortebeperking" in dezelfde buurt.....

of u het eens bent met de schrijver van een artikel dat in vele dagbladen verscheen over de Zweedse jongeren, welk artikel concludeert: weet u waarom de zweedse j ongeren enerzijds uitermate slordig zijn ,

anderzijds ontzettend punktueel wat kleding en studie betreft? Dit is de enige manier om zich te verweren tegen een staat die hun een leerplicht oplegt tot het 18e levensjaar, zonder kans zelf hun kost te verdienen....

of u ook even hebt moeten grijnzen toen u op het bioscoopjournaal het afscheidsdefilé voor de heer Hasselman zag. Ons moeder zou zeggen: 't lijkent wel kinders. - Als nu Hasselman b.d. maar niet boos wordt. Hij stond er zo gewichtig.. En de alombekende Boontje zei het reeds: humor is het roest dat aanvreet het ijzer der gewichtigheid. Daarom heeft men zeer wijs besloten de gewichten en de gewichtigheid in gietijzer te maken, dat niet zo vlug begint te roesten..

.querilant.

:::

WAT BRENGT DE KUNSTENAAR TOT SCHEPPEN?

Het verheugt ons u onderstaand te mogen aanbieden een artikel van de heer Jan H. de Groot. Het artikel is in feite een beknopte weergave van een inleiding tot een schilderijententoonstelling. De heer De Groot geniet bekendheid als schrijver en dichter. In het dagelijks leven: perschef van de Alg. Kunstzijde Unie Arnhem.

. . .

Het is niet bepaald noodzakelijk geëtiketteerd als kunstenaar langs 's Heren wegens te gaan om zich af te vragen wat ter wereld de mens bezielt om kunst te scheppen. Die vraag kan iedereen, kan elke toeschouwer, stellen en ik kan u verzekeren dat zij door velen op velerlei wijzen en onder invloed van bepaalde maatschappelijke en geestelijke verhoudingen in bepaalde tijdsgewrichten, is gesteld. - Wij die geroepen zijn thans deze tentoonstelling te openen, hebben zich dat evenzeer afgevraagd. Waarom ter wereld creëert de mens, en wat bezielt u om er op af te komen.- Uiteraard zal een inleider tot een kunstzinnig onderwerp zich dit bijzonderlijk afvragen en als wij dit dan ook doen

ligt het in genen dele in onze eigen verwachting daar het laatste woord over te zeggen. - Nog maar enkele dagen geleden voerden wij een gesprek in een gezelschap dat naar de psychologische achtergronden van de kunst en de kunstenaar zocht. Het hoofdmotief luidde, de kunstenaar schept, uit agressie, uit een strijdbare aanvalsdrift om te vernielen en te vernietigen. Dit thema werd door talrijke voorbeelden geïllustreerd en hoe paradoxaal het moge klinken, er viel aan de juistheid tenslotte niet te ontkomen. Scheppen uit vernietigingsdrift.
Natuurlijk zijn er op dit terrein nuanceringen en andere namen te noemen. De kunstenaar schept uit het verlangen de werkelijkheid van alle dag, waarin hij niet gelukkig is, te ontvluchten; de kunstenaar wil en zal het geijkte doorbreken; de kunstenaar zoekt het geheim achter de dingen; de kunstenaar blijft het langst het spel beoefenen. De kunstenaar voegt zich in het koor van al de mensen die op een of andere wijze bezig zijn de weg terug te vinden naar het verloren paradijs, waaraan de mens een vage herinnering bewarrt, als daar zijn: ministers van sociale zaken, hoofden van geneeskundige diensten, leraren en hoogleraren, bestuurders van vakverenigingen, presidenten van rechtbanken, uitvinders en schoonmaaksters, enz. enz. Want ook zij en met hen wij allemaal, sloven zich van oudsher uit de levensomstandigheid op aarde voor de mens gunstiger en gelukkiger te maken. Zeker, wij hebben geen bezwaar tegen deze stelling, alleen voegen wij er iets aan toe: de kunstenaar bereikt in één handomdraai (bij wijze van spreken) dat, waarover geslachten eeuwen ploeterdenen nog ploeteren zullen: hij verandert de aarde in de werkelijke aarde, zoals Hans Andreus het in zijn gedicht: Credo zegt
Alleen het bereikt is ook maar van korte duur. De verandering van de aarde geschiedt in een weerlichtsmoment van de eeuwigheid. Daarna draait de aarde weer gewoon zijn baan af om de zon. En hij steekt een pijp op.
- Intussen hangt dat woord agressie ons nog altijd boven het hoofd. Maar indien wij willen vluchten uit de werkelijkheid van alle dag zal deze agressie er moeten zijn, willen wij daarin slagen. De kunstenaar zal de oude werkelijkheid met geweld moeten vernielen. En het doorbreken van het geijkte levert een bijna lijfelijk gevecht op. En het spel wordt pas belangrijk als het agressief gespeeld wordt. Het kind zweept de tol, de hoepel, gooit en schopt de bal. En jan Sluyters staat in een zelfportret op een van zijn doeken als een angstig dier dat zich bevrijden wil, als een gekwelde, een bezetene, om het gevecht met de materie te beginnen, de materie die hem scheidt van de droom, waarin hij een gedroomde werkelijkheid wil gestalte geven. - J. c van Looij, de schil-

der-dichter, leed zodanig aan zijn onmacht te verbeelden wat hij zag, dat men soms zijn doeken moest redden, voordat hij er zijn hak in zette. - Deze voorbeelden kunnen door sterkere en minder duidelijke worden aangevuld, maar de oorsprong: de agressie,, is als voedingsbodem in een of andere vorm altijd aanwezig.U begrijpt stellig dat langs deze weg de vermaarde uitspraak: Kunst is het maken van mooie dingen, dwaasheid is. Het alternatief: Kunst is het maken van lelijke dingen is gelijkelijk dwaas, want het antwoord op de vraag: wat is een lelijk ding, is al even onmogelijk te geven, ook al zal menige goede burger in zijn ontmoeting met moderne kunstuitingen al snel bereid zijn het niet herkende, lelijk te noemen. Wat is eenmooi ding? Wat maalt de kunstenaar ook om een mooi ding als hij een gedrevene is, die moet, die aan de noodzakelijkheid van dit moeten niet ontsnapt.
Het niet herkenbare. Daarmede raken wij, naar wij menen, aan het kernpunt. Dat wat wij niet herkennen als van ons en van onze tijd. De kunst van Van Gogh, van Mondriaan, maar ook van Rembrandt biedt een helder voorbeeld. - Uiteraard is het moeilijk in een tijd waarin 's mens levensstaat zich in een adembenemend tempo wijzigt, de creaties der kunstenaars, in welke sector ook, op de voet te volgen en te blijven herkennen. Moeilijker dan in perioden waarin het levensritme minder getourmenteerd verliep. Zo lijkt het dikwijls dat de kunstenaar zijn tijd vooruit is. Enkelen zijn geroepen koplopers te zijn, maar zij blijven ook in de voorhoede, getuigen van hun tijd, ondanks het profetische karakter dat aan de kunst en de kunstenaar inhaerent is. Wij, de toeschouwers, vormen de achterhoede, de trage achterhoede, wij zijn inderdaad achter en herkennen later, soms veel later, de stem van de kunstenaar. Maar dan is Van Gogh al dood.
Het verschijnsel van de moeilijk herkenbare kunst-in-zijn-tijd is geen vraagstuk van vandaag. Het wordt ook vandaag en niet door mij opgelost, maar het stemt wel tot voorzichtigheid in ons oordeel bij het benaderen van de kunstscheppingen van onze tijd. Bovendien staat één ding volstrekt vast: de kunstenaar schept uit een pure noodzakelijkheid.Hij moet. Hij is een gedrevene.En in diepste grond lijdt hij slechts aan één situatie: nl. aan 't feit dat hij een roepende in de woestijn zal worden. Of u zijn werk al mooi of niet mooi vindt, interesseert hem niet in het minst.

tot zover deze inleiding.

De Nederlandse Dagbladpers

Terwijl af en toe in de Nederlandse dagbladpers wel beschouwingen of uiteenzettingen verschijnen over de organisatievorm, het politiek beleid, de strijd om de lezersgunst (de Beaverbrook-pers in Engeland en de Hearst-pers in de V.S.), gebeurt het maar zelden dat het Nederlandse krantenlezend publiek in de gelegenheid wordt gesteld een vrije kijk te nemen op zijn eigen kranten. Een dergelijke gelegenheid was er heel even in het hoofdartikel van het weekblad Vrij Nederland dd. 26 oktober 1957, onder de titel "Pers laat zich ringeloren, niet breidelen".

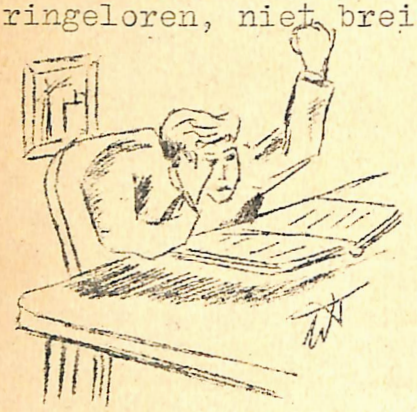

In dat artikel is een niet onaanzienlijke plaats ingeruimd voor de "onverdraagzaamste abonnee", die over de hekel wordt gehaald.
De o.a., die er voor zorgt datde journalist zich - langzamerhand wellicht onbewust - normen en beperkingen gaat stellen bij het schrijven en samenstellen van zijn artikelen.
De o.a., die er ook voor zou hebben gezorgd, dat het nederlandse krantenpubliek allerlei bijzonderheden zijn onthouden terzake van de affaires Jungschlaeger, Schokking en Greet Hofman. De o.a. eveneens, die tenminste door ingezonden stukken nog enige spontaniteit zou geven aan de inhoud van een krant.
Uit de toon van het hoofdartikel zou men kunnen concluderen: Ach arme lezer, die slechts een nederlandse krant kan of wil lezen.
Het artikel in Vrij Nederland trof ons. Niet zozeer omdat wij het er geheel mee eens zijn, doch omdat dit onderwerp ook ons reeds geruime tijd veel belang inboezemt.
De vraag die wij ons regelmatig hebben gesteld, luidt namelijk: wat bezielt de Nederlandse dagbladpers, dat er over diverse onderwerpen beknopt, onvolledig, of in het geheel niet wordt geschreven. Is het te wijten aan de "hoge norm van journalistiek fatsoen, waarop de nederlanse pers mag bogen"? (vervolg pag. 16)

AMSTERDAM

Ou Amsterdam is tog so mooi
Met al sy liggies uitgetooi
In donker, donker nagte
Dis liggies hier, en liggies daar
In lange rye aanmekaar,
Wat flikker in die gragte.

En honderd-duisend ogies loer
Op spieëlgladde watervloer
Daar bove uit die hemel.
Dis liggies hier en liggies daar
En bootjies, wat so saggies vaar,
Dat ligte golfies wemel.

Die liggies soek mekaar weer op
In water, wat teen walle klop
Op stormachtige nagte.
So toveragtig, lief en skoon
Is liggies, wat op walle woon
En flonker in die gragte.

A.D. Keet.

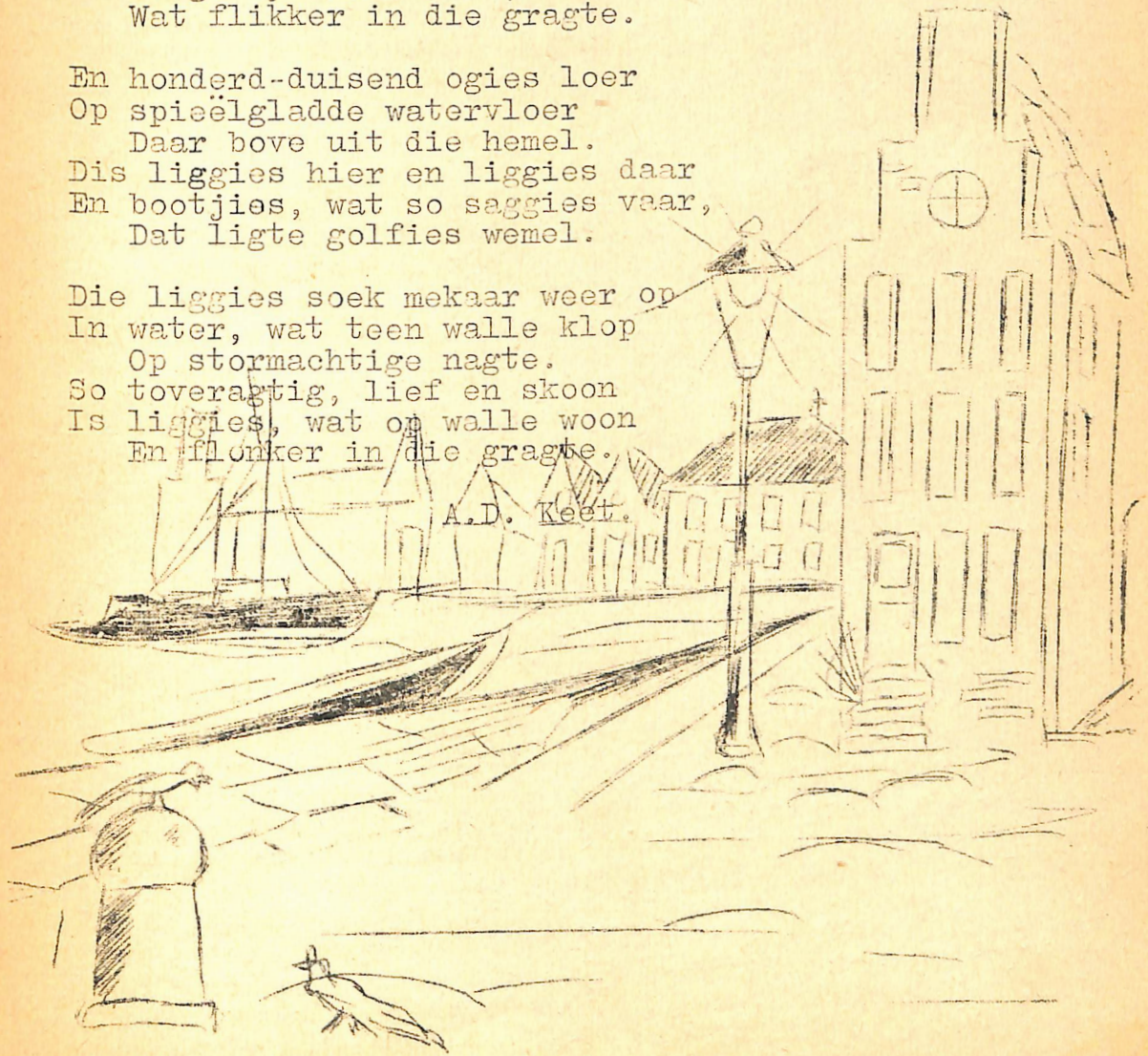

Bob en Daphne

door

Han B. Alberse

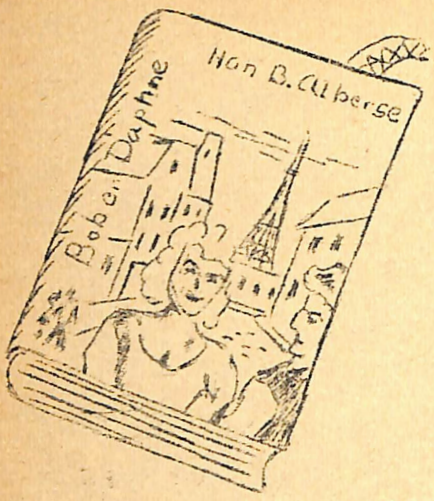

Dezer dagen verscheen bij de uitg. Oisterwijk de 2e druk van het 2e deel van deze roman.
Het eerste deel, dat 2 jaar geleden verscheen deed nogal wat stof opwaaien, omdat de oplage direct na verschijnen door de Amsterdamse zedenpolitie in beslag werd genomen, aangezien het een pornografisch werk zou zijn. Toen deze stelling niet voldoende houdbaar bleek werd het boek vrijgegeven en begon, ongetwijfeld mede dank zij deze gratis publiciteit, een ware zegetocht, getuige het feit, dat thans reeds de 7e druk verscheen.

Er verschijnen vrij veel boeken, waarvan de advertentie vermeldt, dat zij zo openhartig zijn of zelfs "realistisch". Leest men zo'n boek, dan blijkt vaak alleen dat de hoofdpersonen vaak samen"naar bed gaan". Wat zij daar doen wordt dan aan de ongetwijfeld rijke fantasie van de lezer overgelaten, die daarbij door de schrijver gelukkig meestal wel wat op weg wordt geholpen. Of dat wat zij volgens de fantasie van de lezers doen hen ook innerlijk raakt en of zij over hun handelingen en belevingen samen wel eens openhartig praten blijft ook in de meeste "fel realistische" boeken veelal een niet beantwoorde vraag.

Het opmerkelijke van "De Liefde van Bob en Daphne" nu is, dat dit boek eens werkelijk openhartig is. Behandeld wordt de ontwikkeling van de liefdesverhouding van Bob en Daphne, beide nogal vroegrijp en aan het begin van het eerste boek resp. 16 en 12 jaar oud. Het milieu waarin Bob opgroeit en waarin de twee

hun vakanties samen doorbrengen is zeer ruimdenkend, hetgeen niet alleen uit de woorden van Bob's vader, Ook Nol voor Daphne, blijkt, maar vooral ook uit de vrijheid, welke Bob en Daphne in hun omgang in hun vakanties wordt gelaten. Het is duidelijk, dat de verhouding tussen Bob en Daphne zich in een dergelijke sfeer niet beperkt tot Cissy van Marxvelt-achtige bakvisuitspraken van Daphne over haar jongen en een enkele kus van Bob op een schoolfuifje. Neen, de jongelui ontdekken al gauw hoe prettig je als jongen en meisje ook lichamelijk met elkaar kunt "spelen". Aan de fantasie van de lezer wordt hierbij weinig overgelaten. Een coïtus aan het eind van het spel kan er bijv. - dit in tegenstelling tot de zgn. relatistische boeken - niet bijgedacht worden: het blijft beide boeken door bij een zeer vergaande "petting to climax", die het meisje en de jongen beide echter inderdaad tot die climax blijkt te voeren. Duidelijk komt dit naar voren in de gesprekken, die zij samen over hun verhouding en belevingen voeren. Een verwijdering komt een ogenblik tot stand, als Daphne, vooral onder invloed van haar vader Arjen, zichzelf slecht gaat vinden, doch ook deze verwijdering maakt na enige tijd weer plaats voor een nog diepere toenadering. Het tweede deel eindigt met Arjen's levensgeschiedenis, waarbij we ons enerzijds afvragen waarom deze dit boek over de liefde van twee jonge mensen moest besluiten, maar die ons anderzijds toch wel een duidelijker inzicht geeft waarom deze vader en waarom ook Nol, een jeugdvriend van Arjen, handelen zoals ze doen.

De kritiek op dit boek spitst zich toe op drie punten: de onwaarschijnlijke leeftijden van Bob en Daphne, de vraag of wij hier met pornografie te maken hebben en de overladenheid met "sex".

De afwijzing van dit boek, omdat een meisje van 12 niet zo zou reageren als Daphne doet mij teveel denken aan de bekende stok, die men zoekt om de hond te slaan. Misschien hebben zij, die dit generaliserende argument gebruiken gelijk. Misschien, maar meer ook niet. Want is het niet veel juister de geestelijke leeftijd van Bob en Daphne lezenderwijs af te leiden uit hun handelingen en gesprekken en de wijze van be-

leving van hun handelingen dan direct een standpunt te bepalen op grond van het gegeven betreffende hun kalenderleeftijd?

Of dit boek pornografisch zou zijn weet ik niet. Pornos betekent ontucht. Wel, de omgang van Bob en Daphne, zoals die uit dit boek blijkt heeft naar mijn smaak niets met ontucht te maken. Ware dit wel zo, dan zou de halve Nederlandse jeugd ontuchtig leven. Het antwoord op de vraag of dit boek al dan niet pornografisch is hangt dan ook op die andere vraag: of men een in de praktijk zeer veelvuldig voorkomende omgang tussen een gezonde jongen en een gezond meisje die van elkaar houden al dan niet zedelijk verantwoord acht. De Heer J.Wilschut heeft deze vraag nog anders trachten op te lossen, toen hij in Verstandig Ouderschap, het maandblad van de N.V.S.H. schreef: "Voor ieder, die onbevangen staat ten opzichte van de sexualiteit, bevat dit boek niets prikkelends." Naar mijn gevoel schuilt hier toch nog een miskenning van deze zelfde sexualiteit. Want is het een schande of is het onverantwoord als gezonde jonge mensen door dit boek nu eens wel geprikkeld zouden worden?

De overladenheid met "sex". In zijn bespreking van deel II gaat dit ook de heer Wilschut te ver. Maar wordt hierbij niet uit het oog verloren, dat het boek steeds de vakanties van de beide jongelui behandelt? De heer W. meent het niet tot verstandig ouderschap te kunnen rekenen als men dit boek aan kinderen en onvolwassen mensen in handen geeft. Wel, ik voor mij geloof dat dit zelfs zeer verstandig zou zijn, mits die kinderen daarvoor reeds een verantwoorde en open sexuele opvoeding hebben genoten. De wijze waarop in dit boek de sexualiteit niet wordt verdrongen, waarop verder de petting to climax als waardevolle oplossing voor jongeren wordt geschilderd en veelal waarop Aalberse het vrijen het gehele boek door een werkelijk "spelen" laat zijn, zou m.i. zowel kinderen als ouders een opener oog voor een werkelijk gezonde liefdesverhouding kunnen geven.

Jammer dan ook, dat het boek wat duur is: elk deel f. 8,90. Echter: liever één Bob en Daphne dan twee Cissy van Marxvelts of Libelle's om van de jongens, die blijkens de voor hen geschreven boeken geheel sexeloos zijn, maar niet eens te spreken.

JHH.

Verslag van een reiziger in humanisme en aanverwante artikelen.

Assen

Geplaatst bij de H.J.G. te Assen een lezing "Humanisme en H.J.G.", verder enkele brochures "Bemoei je er niet mee" en een aantal syllabi. Bij lezing aanwezig 12 mensen. Enkele mensen gepord voor komend weekend, propaganda gemaakt voor de jubileum A.V.- kongres Pasen '58. Bestuur aktief. Problemen: Te weinig leden, geen huiskamer beschikbaar voor bijeenkomsten, moeilijkheden met het aantrekken van sprekers uit eigen kring. Kontakten met H.V. zijn goed. Weinig belangstelling voor kosmische verbanden. Belangrijkste vraag. "Bent U bezoldigd propagandist?"

Alleen het hobbelige handschrift herinnert nog aan die kille trein op Zaterdagmorgen naar Groningen. Toen we Assen uitreden, de koude alles vervagende mist in, toen besefte ik, dat ik zojuist het noordelijkste bolwerk der H.J.G. achter me gelaten had. "Assen is nog in onze handen" zou Wim Kan zeggen. Het uit het station wandelen in Groningen ging heel vreedzaam, de gedachte aan Dokkum, die me de vorige avond in de bus van Drachten naar Assen nog even door het hoofd gespeeld had, spoelde geheel weg met het eerste kopje koffie, dat het Grönings humanisme voor me in petto had. Fietsend door deze stad kom je haast vanzelf tot de overtuiging, dat hier het ideale natuurlijke milieu voor de H.J.G. aanwezig is. De jongeren die we dat weekend gesproken hebben vormden er het wandelende bewijs voor.
Gewapend met een lijst adressen, verschaft door ons hoofdkwartier in Utrecht gingen Johan Hofman en ik op stap.
Johan Hofman is een Assense H.J.G.-er met een ontzagwekkende baard.

Hij is gespecialiseerd in moderne poëzie en presteert zelf ook het een en ander op dat gebied.
Huisbezoek bleek voor ons een verrassend aangename bezigheid. Zodra nl. blijkt, dat je geen Jehovas Getuigen bent, zijn de mensen zo getroffen door de ontwikkelde aktiviteit, dat de thee en koffie rijkelijk vloeit en naar oud-Groningse gewoonte ontbreken daarbij de koekjes niet. Hoe verder we op onze kruistocht door Groningen vorderden, hoe sterker onze overtuiging werd: "Hier kan niet alleen,een H.J.G. bestaan, maar hier kan een bloeiend bolwerk gevormd worden."
Wie er zoal bij waren? In de Ceramstraat troffen we Ineke Cley, in een heroïsch gevecht gewikkeld met een lijvige skriptie over niemand minder dan Slauerhoff. Dat zij belangstelling heeft voor de H.J.G. is dus niet te verwonderen. Evenmin is het dat van Arno Vegter uit Haren, die er zich op kan beroemen de enige geweest te zijn, die door een informatief briefkaartje van deze belangstelling officieel heeft blijk gegeven.
Anneke Scherphuis interesseert zich voor "Vrije Expressie", maar het belangrijkste van haar vond ik, dat zij in het bezit was van mijn hele doopceel.
Als je zoiets merkt is het alsof de Groningse klei onder je voeten wegzinkt en al je hoogdravende woorden over humanisme in de praktijk liggen als ontzenuwde frazen onder de tafel. Dat ze toch nog veel belangstelling had, komt door haar niet te stuiten enthousiasme.

Tot zover Enno.
De eerste bijeenkomst is inmiddels reeds in Groningen gehouden en de volgende keer hopen we nog iets meer over Groningen te vertellen.

Is het te wijten aan de "onverdraagzaamste abonnee"? Misschien is het goed om eerst vast te stellen de "neutraliteit" van een deel der nederlandse kranten. Naar onze mening bestaat er geen neutrale krant. Het feit dat men deze betiteling dikwijls gaarne in de mond neemt zal te danken zijn aan de kranteneigenaars die er financieel voordeel van verwachten en aan de lezersgroep die zich niet reeds door het nemen van

een abonnement op een krant wenst te laten indelen bij een bepaalde groepering. Soms ook is de betiteling "neutraal" te danken aan lezers die onder een modeverschijnsel gebukt gaan of het als gemakkelijk hanteerbaar argument wensen te gebruiken.
Goed, er bestaat een groot verschil tussen de al dan niet objectief weergegeven gebeurtenissen van de dag. Een volkomen krant zal men niet kunnen aanwijzen.
Nu is het te begrijpen, dat kranten, die geen officiele of traditionele binding hebben met een bepaalde groepering van ons volk, voorzichtiger zullen zijn met het in de schijnwerper zetten van bepaalde toestanden of gebeurtenissen, dan de kranten die zich zelf reeds het etiket van een groepering hebben opgelegd.
Mogen wij de tamheid dan juist toeschrijven aan de bindingen van die andere kranten met politieke en kerkelijk-politieke partijen? De invloed van het compromiskabinet, dat bijna alle politieke etenswaar als zouteloze kost doet opdienen, lijkt ons onmiskenbaar.
En zou het zijn door de medewerking van bijv. de Franse socialisten aan de Algerie-politiek, dat de Nederlandse socialistische pers in verhouding tot de berichtgeving over Russische gruweldaden, slechts een syllabe nieuws geeft over de gebeurtenissen in Algerie?
Het zijn veelal vraagtekens die wij opwerpen en waarbij wij ons niet dermate ingelicht en bevoegd voelen er het juiste antwoord op te geven. Het artikel diene slechts om tolk te zijn van een gevoel van onbehagen dat ons bekruipt bij het overzien van de verslaggeving der kranten. Het artikel moge tevens tot nut hebben de jongeren meer attent te maken op de opinie-vorming door de pers, met alle kwalijke bijkomstigheden. Wij willen niet stellen dat Nederland ontevree zou moeten zijn over de kwaliteit van de pers, wel is het zaak om de berichtgeving duidelijk in het oog te houden en aan andere, op verschillende wijze vergaard nieuwsmateriaal te toetsen.

De zondagmorgen werd de zaak wat beter in de hand gehouden.
Dick de Vries beantwoordde hier de kritiek van Dick de Boer, die meende, dat seksuele problemen vaak opgeroepen werden, en dat de oplossing alleen een zaak was van "het meisje en ik".
Volgens Dick de Vries was dit typisch de mening van een jongere, die romantischer is, terwijl de ouderen zakelijker ingesteld zijn.
In deze gekompliceerde maatschappij bestaan problemen en de mij. stelt haar eisen, waarmee men rekening moet houden. Bovendien moet zich bezinnen op de vraag hoever men kan gaan in een niet-huwelijkse verhouding. Het zijn alle bestaande en geen opgeroepen problemen. En het is goed deze en dergelijke dingen gezamenlijk in de HJG te bespreken, sterker het is de bestaansreden van de HJG.
Dick de Vries konstateerde voorts, dat er in de diskussiegroepen weinig kritiek naar voren was gekomen. Hij wees op het gevaar van een dergelijke gelijkheid van mening. Er kon een kode in de HJG ontstaan, waardoor nieuwelingen afgeschrikt kunnen worden. Als voorbeeld hiervan wees hij op de "kampkwestie". Het is zaak afwijkende meningen niet dood te drukken.

Ook Han Derksen verzocht om meer kritiek. Bij het samenstellen is de grootst mogelijke objektiviteit nagestreefd. Maar uiteindelijk blijft zo'n zaak altijd een kwestie van een keuze doen.
Scherp stelde Han, dat er door hen geen problemen werden opgeroepen. In de door Dick de Boer aangehaalde Romantische tijd werd inderdaad niet over seksuele zaken geschreven, maar dit wil toch niet zeggen, dat er geen problemen waren. Han vertelde, dat er in de Times vóór 1860 nog nooit het woord syfilis afgedrukt was, terwijl er toch meer dan 1 ½ miljoen gevallen waren. Dit is de keerzijde van de Romantiek.
Hierna worden nog een aantal opmerkingen geplaatst over voorbehoedsmiddelen. Gesteld wordt, dat dit naast een technisch vooral ook een mentaal probleem is.
Op dit gebied bestaat een grote verwarring. Dick de Vries vraagt of het nuttig is op het technische aspekt van de zaak nader in te gaan op dit ogenblik
Stem uit de vergadering: "Ja, anders moeten we nog

drie jaar wachten.
Erik Happé geeft een heldere uiteenzetting.
Na de koffie gaat men dan een frisse neus halen.

Na de maaltijd wordt er nog weer in nu kleinere groepjes gediskusieerd. Ook nu komt er weer een groot aantal problemen aan de orde. Om maar een greep te doen. bestaat er een principieel verschil tussen abortus en voorkoming? - Is een seksuele verhouding zonder liefde moreel verwerpelijk? - In hoeverre moet men rekening houden met de maatschappij? - Hoe denkt men over huwelijksbureau's? - In hoeverre wijkt het tijdens de diskussie beweerde af van hetgeen men werkelijk meent?(wil men niet graag revolutionnair doen?). Wat denkt men van het proefhuwelijk?
Deze opsomming bevat misschien nog iets voor een verder gesprek in de gemeenschap.

Tot slot wijzen de schrijvers van de syllabus er nog eens op, dat dit weekend niet het einde moet zijn van de diskussies in de HJG over dit punt. Het is integendeel nodig , dat men goede voorlichtingslektuur gaat lezen, dat men in de gemeenschappen verder gaat.
Rest ons nog te vermelden, dat Enno daarop het weekend sloot en dat er ongeveer 75 deelnemers waren.

JB

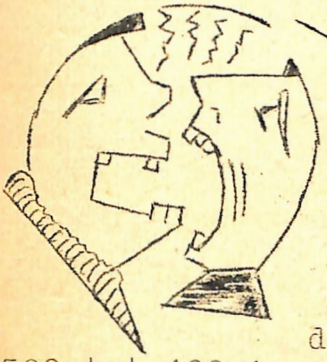

KLANKBORD

Rektifikatie. Naar ons meegedeeld werd blijkt de in onze vorige Libertijn afgedrukte mededeling, dat het ledenaantal van de HJG van 500 tot 400 is gedaald onjuist. Het maximum is namelijk ± 460 geweest.

Zonder afdelingsblaadjes kunnen we geen Klankbord samenstellen. We verzoeken dringend deze door te sturen!

Ode aan de HJG-gemeenschappen (vrij naar Tollens en c.s.)

't Aktieve hart van humanistisch jonge knapen
Al in redaktioneel verband zo blij vereend
Deed zijn roepstem om nieuws door het land geraken
Maar zag al gauw, de zaak was reeds versteend.

Het edel stuk, zo snel gemeenschapswaarts gezonden
Verdween aldaar nog sneller in 't archief .
En zo een nijner lid het had gevonden,
Dan deed het nog het slap bestuur veel ongerief.

O volk van vrijheid en voorname zeden
Van taaiheid en vergaderingsdrang
Hoe kunnen wij uw laksheid overreden 1)
Waarvan ons hart door weemoed prang

Wanneer nu d'eerste postkoets mocht vertrekken
Al naar het Gelders land.
Laat dan een Idee daarin betrekken
Een richtsnoer van een humanistisch afgezant.

De libertijnse haan kan alleen dan kraaien
Indien hij door de gemeenschap wordt gevoerd.
Maar zoekt u haar niet met copy te paaien
De knapen vertrekken dan geheel ontroerd.

Dirk Agricola.

Naschrift:
De dichter kan zich de ontroering bij het binnenkomen van veel copy niet goed meer voorstellen.

1) Evenals Bilderdijk gebruikt Agricola nieuwe woorden. Denk aan het geprangde hart.

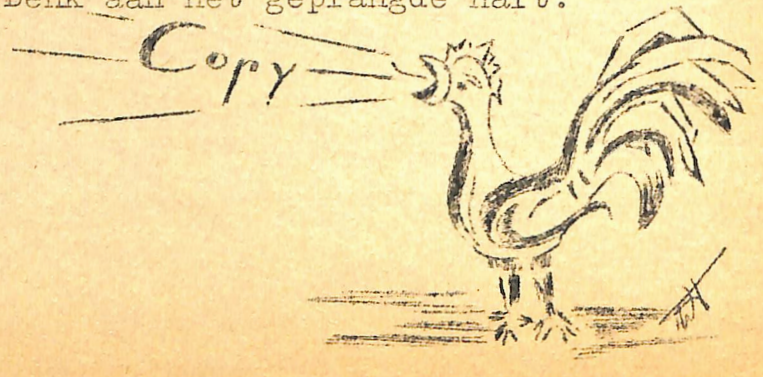

Nederlandse Vereniging

voor

Sexuele Hervorming

Lidmaatschap *f* 4,— per jaar

In het „Verstandig Ouderschap" vindt U maandelijks een keur van artikelen over vraagstukken betreffende het menselijk geslachtsleven.

Inlichtingen bij het secretariaat:
BILDERDIJKSTRAAT 39 - DEN HAAG

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden *f* 2.— per jaar. Voor H.V.-leden *f* 3.50 per jaar. Voor niet-leden: *f* 6.— per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bonger.

Redactie-secr.: H. P. Danz.

Administratie: Oudegracht 152, Utrecht, Telefoon 10163, Postgiro 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Cannegieter; Dr. A. L. Constandse; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer; Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins; P. C. J. Reyne; Mr. Dr. H. J. Roethof; Mr. A. Stempels; Dra. L de Zwart.

DE KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door het instandhouden van weeshuizen enz.

☆

BUITEN-KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door zich aan te sluiten bij

DE WEZENKAS

vereniging tot opvoeding en verzorging van wezen op Humanistische grondslag.

☆

Vraagt inlichtingen omtrent het lidmaatschap bij de sekretaris, W. de Haas, Adm. de Ruyterweg 234 hs, Amsterdam-W.

NIEUWS

brengen is: recente feiten en gebeurtenissen zo snel en zo getrouw mogelijk weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvorens te worden gepubliceerd, allereerst op hun juistheid worden getoetst. Vervolgens moeten ze worden ontdaan van bijkomstigheden, die niet terzake dienen en die begripsverwarring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste waarde te schatten, is het nodig ook de achtergrond te kennen. Een goed nieuwsorgaan geeft dus ook daarvan een zo zuiver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld door goed georiënteerde correspondenten, redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte verschillende kanten van het nieuws in het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk geven, een heldere voorstelling van zaken, die voor de lezer de mogelijkheid schept, zèlf conclusies te trekken, zich een eigen oordeel te vormen of zijn oordeel te toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalistiek geschoold, kan een krant maken, die aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C. met zijn merendeels academisch gevormde, deskundige redacteuren, die als journalist hun sporen hebben verdiend, onafhankelijk zijn van commerciële of politieke invloeden, streeft voortdurend naar het summum van betrouwbaarheid, zowel in haar nieuwsberichtgeving als in verdere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan eens na in hoeverre de NRC voldoet aan de hoge eisen, die aan een goed dagblad moeten worden gesteld. Graag laten we U daartoe de NRC enige weken op proef gezorgen, zònder dat U dat enige verplichting oplegt. Schrijft U even een kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000